

♦ ANY 12 PESSETES ♦ ♦ GNER 1920 ♦ ♦ NUM. 150 PESSETES ♦

**FOMENT DE
LES ARTS
DECORATIVES
AVINYÓ, 30
BARCELONA**

ARTS BELL OFICIS

ARTS
I
BELLS OFICIS

1929

BARCELONA, 1929
RAMON TOBELLA-IMPRESSOR
CARME, 18

Í N D E X

Pàg.

1	Continuïtat	LA REDACCIÓ
2	La Junta de Patronat de la Fundació Massana i la seva Escola	SANTIAGO MARCO
6	Els esmalts	JEAN-HENRI DEMOLE
13	Algunes consideracions a propòsit de la II Exposició d'Art. Litúrgic	EUSEBI BUSQUETS
15	El Poble Espanyol	B. A. D'OC.
17	Les Revistes	
18	Notes i comentaris { Salutació El Consell Directiu del Foment de les Arts Deco- ratives A remarcar Noticiari Emília Bernal	
21	Els primitius claustrers de Santes Creus i de Poblet	CÈSAR MARTINELL
31	La pintura d'avui, d'ahir i de sempre	DÒRIC
34	Les Revistes	B.
36	Notes i comentaris { Perspectives ciutadanes El Foment de les Arts Decoratives El Cor de la Catedral de Barcelona L'arbrat Notes curtes	
39	La fulla de carnera	EUSEBI BUSQUETS
46	El guix	JOAN SACS
52	Les Revistes	B.
54	Necrològica	
55	Notes i comentaris { Per l'estatge higiènic Divagacions urbanistes	
57	Els teixits sumptuaris i ornamentals	EUSEBI BUSQUETS
69	Actuant cap a fora	E. B. C.
71	Les Revistes	B.
72	Notes i comentaris { D'Exposicions L'Exposició Internacional de Belles Arts Les noves modalitats arquitectòniques Les Conferències	
75	Un homenatge	A. MOLINER GENDRAU
77	L'arquitectura nova	EUSEBI BUSQUETS
81	El gran escultor Josep Clarà	J. FARRAN I MAYORAL
91	Les Revistes	B.
93	D'Exposicions	DÒRIC
94	Necrològica	
95	Els Plasticistes	EUSEBI BUSQUETS
99	El nou estil	B. A. D'OC.
101	De l'exposició d'arquitectura- <i>Estació per a un port aeri.</i> . <i>Clinica</i>	SIXTE ILLESCAS E. PECOURT

<u>Pàg.</u>		
107	Amics de l'Art Vell	
110	Les Revistes	B.
111	Notes i comentaris { Un cicle de conferències En Lluís Graner Una exposició col·lectiva La plaça de la Universitat El veritable avantguardisme	
113	L'Art noble de la dansa	AUREA
125	Comentaris a una conferència	EUSEBI BUSQUETS
128	L'expansió	B. A. d'OC.
131	Llibres i Revistes	B.
132	Notes i comentaris { L'Escola Massana La Festa anyal del Foment de les Arts Decoratives Continuen les pallassades	
133	El gravat al boix	EUSEBI BUSQUETS
156	Notes i comentaris { El meravellós retaule dels Pellaires Articles de temporada Entrefilet.	
157	El curs d'assaig de l'Escola Massana	E. B. C.
160	L'individualisme, l'originalitat i la col·laboració	DÒRIC
163	El Concurs per a l'adjudicació del Premi Massana, Any I, 1929-1930	SANTIAGO MARCO
167	D'urbanisme-La manguera	B. A. d'OC.
171	Notes i comentaris { Les perspectives ciutadanes El curs que està a punt de començar Natura, inspiració, sentiment, etc.	
175	Estètica de la Bellesa i estètica del Coneixement	JOAN SACS
186	(Comentari a l'anterior treball).	EUSEBI BUSQUETS
189	Les obres de la Casa de la Ciutat.	DÒRIC
191	Notes i comentaris { El Foment de les Arts Decoratives a la Casa de la Ciutat Serge Diaghilew Antoni Bourdelle Proverbis japonesos dedicats als joves artistes Notes soltes	
193	El Retaule dels Blanquers	A. DURAN I SANPERE
205	Documents (referents a l'anterior treball)	
213	Josep Clarà	
214	Notes i comentaris { La XIII Festa Anyal del Foment de les Arts Decoratives A Mirador Els bells indrets naturals	
217	Pòrtic.	
218	Les Arts Decoratives a l'Exposició Internacional de Barcelona	EUSEBI BUSQUETS
220	L'obra dels Artistes Reunits	DÒRIC
241	La decoració interior	B. A. d'OC.
244	El concepte del moble dins les modernes tendències estètiques	JOAN GOLS
247	Divagacions.	LOGOS
248	Artistes Reunits de Barcelona.	

IL·LUSTRACIONS

	Pàg.		Pàg.
Coloma eucarística de coure <i>champlevé</i> i esmalt en colors. Segle XIII	9	Capitell visigòtic de Sant Cugat del Vallès	43
Arqueta de coure <i>champlevé</i> esmaltada en colors representant el martiri de Sant Esteve. Segle XIII (Col. Espo- na. Barcelona)	9	Capitell romànic del claustre del Monestir de Sant Cugat del Vallès. Segle XII	43
Caterina de Mèdici, <i>Leonard Limosin</i> (Col. E. de Rothschild)	10	Capitell gòtic conservant l'esquemàtica disposició de les fulles d'acant en un capitell corintí. Segle XIII. Estil peculiar de les terres catalano-aragoneses.	43
L'Enterrament de Crist. <i>Pierre Raymond</i> , Limoges, 1538. (Museu Fitzwilliam, Cambridge)	11	Estil renaixement. Plafó de la trona de l'església de Sta. Creu. (Florència).	44
Perseu deslliurant Andròmeda, esmalt per <i>M. Soldevila</i>	11	Detall d'un cartabò estil Lluís XV. (Museu de les Arts Decoratives a París)	45
El «Foment de les Arts Decoratives» en la seva visita a les obres del <i>Poble Español</i> de l'Exposició Internacional de Barcelona	12	Part inferior d'una cartela estil Lluís XVI. (Trianon. París)	45
Disposició primitiva dels claustres i dependències claustrals de Santes Creus	22	Exposició de fi de curs celebrada a l'aula de l'Escola de Guixaires i de nocions d'ornamentació arquitectònica de l'Ateneu Obrer de Barcelona.	47
Disposició actual del claustre de Santes Creus	22	Projecte de restauració de la pica del lavabo del Monestir de Poblet, segons les dades de l'arquitecte Sr. Cèsar Martinell	47
Disposició primitiva del claustre i dependències claustrals de Poblet	23	Maqueta del claustre de Santa Maria de Ripoll	48
Disposició actual del claustre i dependències claustrals de Poblet	23	Maqueta del claustre de Sant Pau del Camp	48
Motlluratges de l'ala antiga del claustre de Poblet	27	Maqueta del claustre de la Seu de Vich (interior)	48
Ala antiga del claustre de Poblet	29	Interpretació d'un detall arquitectònic (pres del Vignola)	48
Templet del lavabo de Santes Creus	29	Teler d'alt lliç. D'un hipogeu de Beni-Hassan	59
Arcada afegida a l'ala antiga del claustre de Poblet i templet del lavabo	30	El teler de Penèlope (Vas de Chiusi)	61
Fulla de carnera dibuixada del natural	39	Teler precolombià. Segons documents de Rodolf Cronau	63
Art grec. Part superior d'una columna votiva trobada a Delfos	40	Catifa nuada a mà, de la manufactura de Sant Cugat del Vallès, projecte de Tomàs Aymat.	65
Art romà. Fragment ornamental del fris inferior del <i>Ara Pacis</i> (Roma)	40	Tapís de punt nuat a mà, projecte de R. Rigol. (Executat a la manufactura de Sant Cugat del Vallès	66
Capitell egipci del període de dominació romana. Fulles d'acant i papirus	40	Visions del futur. Una gran avinguda	79
Capitell sassànida (Ispahan)	41	Serenitat. Escultura de J. Clarà	83
Art romà. Detalls del fullatge de dos capitells d'ordre corintí (de columna i pilastra). Epoca decadent. (Museu de Sta. Agata-Barcelona)	41	La dansarina <i>Aurea</i> interpretant la llegenda de Demèter. Dibuix de J. Clarà	48
Període de transició de l'art imperial al bizantí. Coronisa d'El Barah (Síria central).	41	Isadora Duncan. Moment de dansa. Estudi de J. Clarà	85
Període de transició de l'art imperial al bizantí. Capitell Copte. (Egypt exploration fund).	42	Estudis d'actituds inspirats en les danses d'Isadora Duncan. Apunts de J. Clarà. (De l'àlbum dedicat per l'artista a la genial dansarina).	86
Art bizantí. Capitell de Santa Sofia. (Constantinoble)	42		

	<u>Pàg.</u>
Estació per a un port aeri (Maqueta)	103
Clínica (Maqueta)	104
Club d'esports (Maqueta)	104
Al cim del l'Acròpolis d'Atenes. L'es- tàtua vivent. A de Sarrà	121
Grècia immortal. . (Aurea de Sarrà)	122
Cariàtide » » »	122
Bacus i Silé » » »	123
La dansarina del rei » » »	123
Dansa dionisiaca » » »	124
Verge de Montserrat (Gravat al boix)	134
Naixement de Jesús » »	134
Sant Josep » »	135
Santa Eulàlia » »	135
Sant Crist (Calvari) » »	136-37
Verge del Pilar. » »	138
Sant Telm » »	138
Sagrada Família » »	139
Sant Maurici? » »	139
Arribada de la Verge dels Desemparats a Barcelona . . . (Gravat al boix)	140
Verge de Montserrat » »	141
Sants Iscle i Victòria » »	142
Sants venerats a Esparraguera (Gravat al boix)	142
Sant Antoni (Gravat al boix)	143
Verge Maria (de la Palma?) (Gravat al boix)	143
Santa Tecla (Gravat al boix)	144
Sant Magí. » »	145
La Divina Pastora » »	146
Sagrat Cor » »	147
La Verge del Socós » »	
Boixos de romanso. » »	149-51
Arcàngel Sant Miquel » »	152-53
Daoiz? » »	154
El rellotge de la Mort » »	155
Treballs executats a l'Escola Massana:	
Pintura a l'oli	165
Cristall gravat a la mola	165
Plat i gerro de coure repujat.	165
Bodegó (Aquarel·la).	166
Bodegó (Oli)	166
Natura morta (Oli)	166
Façana gòtica de la Casa de la Ciutat	183
Escala amb la porta de la Vella Escri- vania del Consell.	183
La Sala de les Cròniques.	184

	<u>Pàg.</u>
<i>L'Allau.</i> Detall de les pintures mu- rals de la Sala anterior.	184
Retaule dels Blanquers:	
Consagració de Sant Agustí	201
Detalls de la Consagració de S. A.	202
Confusió dels Maniqueus	203
Aparició de Jesús a Sant Agustí.	203
Esquema de la composició general del Retaule dels Blanquers segons les mides incompletes que donen els do- cuments.	204
Text inicial del contracte fet entre els Blanquers i el pintor Jaume Huguet per al retaule de Sant Agustí. 4 de desembre de 1463	204
<i>Repòs.</i> Escultura de Josep Clarà (Me- dalla d'Honor a l'Exp. Int. d'Art de Barcelona).	213
Pavelló dels Artistes Reunits (Expo- sició Internacional de Barcelona)	
Façana	217
Perspectiva del Pavelló	219
Planta general	221
Planta de la galeria superior	222
Alçat-(Secció longitudinal)	223
Alçat-(Secció transversal)	223
Façana-(Conjunt).	225
Façana-(Pòrtic)	225
Hall	226
Hall-(Vistes parcials)	227
Orgue-(Conjunts i detall)	228
Sala de bany-(Vistes parcials)	229
Vestidor	230
Vestidor-(Pentinador i divan).	231
Dormitori	232
Dormitori-(Vistes parcials)	233
Biblioteca-(Conjunt).	234
Biblioteca-(Vistes parcials)	235
Sala-(Vistes parcials)	236
Galeria superior	237
Cuina	237
Office	237
Vidres de J. Sala	238
Joies de Ramon Sunyer	238
Laques d'Enriqueta Pascual	238
Eva. Esmalt de M. Soldevila.	239
Joies de J. Mercadé.	239
Vidres esmaltats de Crespo-Nogués	240
Esmalt per V. Corberó	240
Joies d'E. Store	240
Radiador del cancell.	242
Piano	243
Biblioteca-(Conjunt)	244
Butaca	245
Cadira de braços.	249

**Detall dels arrambaders de rajoles vidriades
del pati de la Capitania General de Barcelona**

Obra de Xumetra, S. A.

ARTS i BELLS OFICIS

Revista Mensual - "Foment de les Arts Decoratives" - Barcelona 1930

Salutació

Atots els artistes i vers amants de l'Art, salut.

Entrem al quart any de la vida d'*Arts i Bells Oficis* plens d'optimisme per al seu esdevenidor, el qual cada dia veiem afermar-se més gràcies als bons amics nostres que, plens de fe, ens ajuden moralment i materialment i ens encoratgen a prosseguir la nostra actuació, ben desinteressada per cert.

Resta, però, molt a fer per arribar al cim que ens havem proposat assolir, i per això fem una crida a tots els que encara no són amb nosaltres perquè hi vinguin, ja que és necessari l'esforç de tots per a arribar a l'assoliment d'aquesta fita ideal. La línia de conducta que ens vam proposar seguir en començar, l'havem seguida sempre sense defalliments, a despit dels esculls que ens han sortit al pas, els quals (grat sia a Déu) havem superat, fins ara, la qual cosa ens ha valgut l'adhesió d'importants elements i el respecte de tots per l'honradesa de la nostra actuació, lliure de sectarismes i d'influències de capelleta o de grup. La nostra actuació, parodiant una cèlebre frase, podria resumir-se així: Academisme? Avantguardisme? Art.

L'Art en tota la seva complexa integritat, sense negligir cap de les seves manifestacions, siguin de dreta, siguin d'esquerra; car, si són filles de la sinceritat, totes són mereixedores de respecte i estima i llurs esforços no seran mai perduts. Per això en les nostres pàgines són tractats amb la mateixa amor els més diversos temes: arqueologia, història, tecnologia; l'art del passat i del present; i des de les arts anomenades *belles* fins al més modest dels bells oficis.

Convençuts que la lluita pels ideals és beneficiosa, amem exposar les nostres idees amb la màxima claredat possible. Blasmem, però, amb tota la força de la nostra ànima, els histrions sense consciència que es barregen en la noble pugna i tracten de fer-la servir per a llurs baixos i sovint inconfessables interessos; i per això acabem aquesta *salutació* amb què encapçalem el tercer volum d'*Arts i Bells Oficis* recomanant als joves artistes que es malfiïn dels cants de sirena temptadora i dels afalacs d'aquests elements tèrbols que els ofereixen fàcils èxits que, més tard, hauran de plànyer amargament.

LA REDACCIÓ

El Palau de la Capitania General

Els orígens del Palau de la Capitania General del Principat de Catalunya estan tan íntimament lligats amb els orígens de l'Ordre de la Mercè a Barcelona, que no és possible parlar de l'un sense fer referència a l'altra, car, com és sabut, a aquesta Ordre es deu la seva fundació i en aquest edifici tingué durant molts segles el seu convent i residència.

De molt antic que es sentia a Barcelona la necessitat d'una institució que tingués cura del rescat dels cristians que, molt sovint, fos amb motiu de la secular lluita encesa o latent sempre entre les dues civilitzacions que es disputaven la possessió de les terres d'Ibèria, fos a causa de les ràpides incursions frontereres o de les naus pirates que devastaven les costes, queien en poder dels musulmans, que els reduïen a servitud i se'ls enduien captius vers terres de moreria.

No fou, però, fins arribat el segle XIII, amb motiu de la miraculosa revelació feta per la Verge Santa Maria a Pere Nolasc, Jaume I i Ramon de Penyafort, la nit de l'1 al 2 d'agost de 1218, que aquesta institució fou establerta d'una manera regular i permanent amb la fundació de l'Ordre Mercenària dedicada exclusivament al rescat de captius, ja fos mitjançant diners, ja oferint-se els frares en fermança si era necessari. El dia 10 del mateix mes i any es feia solemnement la fundació de la novella ordre a la catedral de Barcelona, acte importantíssim al qual assistí el rei amb tota la seva cort i en què oficià de pontifical el bisbe Berenguer de Palou. Com que aquesta ordre havia d'ésser militar, el rei volgué honorar-la i li concedí el seu escut d'armes (o sia les quatre barres) coronat per la creu blanca, símbol de la Seu Barcelonina.

La primera casa que posseïren els frares de la Mercè fou l'antic Hospital d'en Guiltart, per a pobres i pelegrins, que Jaume I els va cedir. Aquest hospital sabem que existia ja en el segle XI, al peu de les muralles de la ciutat, prop la porta Nord i al costat del Palau reial (amb el qual comunicava per una porta interior), i havia estat sempre tingut en tanta estima que el comte Berenguer III, en sentir-se malalt, s'hi féu traslladar i hi morí el 19 de juliol de 1131.

La porta forana d'aquest primer convent, ocupat per Sant Pere Nolasc i els seus frares des del dia 12 d'agost de 1218 fins a darreries de l'any 1232, s'obria davant mateix de la casa de la Canonja, de la qual restava separada per la davallada del mateix nom.

Els catorze anys d'actuació transcorreguts havien augmentat tant la importància i el

prestigi de la institució mercenària que tan bella i profitosa tasca acomplia en retornar a la pàtria i a la llar els captius redimits, que aviat el primitiu convent esdevingué insuficient i fou necessari bastir-ne un de nou. Aquest segon convent fou edificat fora de les muralles, cap a la part de mar, a la Platja dels Còdols, que ja per aquell temps devia contenir altres edificacions, com denota el nom [de *Vilanova de les Roquetes* amb què era conegut llavors aquell paratge, el qual era a mà dreta sortint per la Porta dels Lleons, al capdavall de la davallada del mateix nom, que corresponia a l'actual carrer d'Ataülf.

Això s'esdevenia en 1232, i dos anys més tard En Ramon de Plegamans construïa al costat del nou convent un hospital, dit de Santa Eulàlia, on eren atesos els pobres captius redimits. L'oratori d'aquest hospital, la situació del qual era, si fa o no fa, la de l'actual Capella de la Soledat, serví a la comunitat per a les necessitats del culte fins l'any 1249 en què començà, sota els auspicis de Jaume I, l'edificació del nou temple, les obres del qual encara prosseguien en 1267. Aquesta església gòtica i els claustres que amb posterioritat s'edificaren, eren on actualment hi ha l'església de la Mercè, que llavors era posada sota l'advocació de Santa Eulàlia, a l'igual que l'hospital adjunt.

En 1252, el rei els permeté construir arcs a fi d'unir el convent amb l'hort situat a l'altra banda del carrer o camí del darrera; però com que el convent, que tenia la seva façana de cara a la ciutat, o sia a la part de l'actual carrer Ample, també resultava massa petit, fou edificat de bell nou damunt els terrenys de l'horta que, com acabem de dir, era a l'altre costat del carrer de la Mercè.

Dintre aquest tercer edifici, aixecat encara en temps de Jaume I, el monarca hi tenia estança pròpia prou vegades habitada per ell i els seus successors, car consta que en 1406 l'ocupà la reina Na Violant de Bar, vídua del rei Joan I. Això ens demostra l'estima en què havien tingut sempre la institució de la Mercè els nostres monarques, cosa d'altra banda corroborada pel privilegi que li fou concedit en 27 de gener de 1401, pel qual era elevat el convent a la categoria de Capella Reial i els seus frares rebien el nom i dignitat de Capellans reials, domèstics i familiars.

En el segle XVII era ja gran l'estat de ruïna del convent, cosa que obligà el prior Fra Dalmases Serra a emprendre en 1636 la seva gairebé total reedificació. Aquest frare fou el que en la luctuosa data del *Corpus de Sang* recollí i ajudà a ben morir el comte de Santa Coloma, occit de mort per les turbes que l'encaçaren en intentar fugir per la part de mar. Més endavant, en 1687, sofria el convent un gran incendi que el deixava altra vegada ben malparat.

Aquests estralls i els successius adobs i reformes que van motivar, ajuntats al classicisme renaixentista, imperant aleshores, que motejava de bàrbar tot l'art medieval, fan, doncs, que hagin desaparegut gairebé del tot els vestigis de les primitives edificacions

gòtiques i que l'antiga església, de dimensions iguals o molt semblants a l'actual, fos enrunada també, quasi en sa totalitat, en el segle XVIII per donar lloc a bastir la nova, de la qual l'Excm. Senyor Jaume Miquel de Guzmán, Marquès de la Mina, Capità General de Catalunya, posava la primera pedra en representació del rei el dia 25 d'abril de 1765.

La nova església, de belles i escaients proporcions, obra de Josep Mas, fou bastida seguint el gust artístic de l'època preocupat dels ordres clàssics, del corinti, del toscà, del jònic, que interposava i barrejava convenientment amb motius ornamentals més o menys fastuosos i encertats. A l'interior, on fou seguit el mateix estil, sabem que hi treballà l'escultor Carles Grau i que els retaules i altars foren obrats per Salvador Gurri i Pau Serra.

L'edificació d'aquesta nova església, que ja aleshores era denominada de la Mercè, durà un xic més de deu anys, car fou solemnement beneïda el dia 9 de setembre de 1775.

El Convent de la Mercè sempre conservà cabdal importància, i la seva església va merèixer tostemps especial devoció dels barcelonins, com ho prova l'haver-se acollit dins el seu sagrat recinte diversos i importants gremis, entre els quals és digne d'esment el famós Col·legi dels Argenters.

Es també digna d'ésser especialment esmentada la seva escolania, que cada dia, ja de molt antic, cantava la missa matinal votiva. Aquesta escolania, reorganitzada en 1804 gràcies a un llegat de la família Glòria, veïna del convent, esdevingué famosa i fou com un petit conservatori musical del qual eixiren alguns notables professors.

Arribem ja als temps de revoltes, pronunciaments, guerres i revolucions que caracteritzaren els dos primers terços del segle XIX. L'odi fomentat contra les Ordres religioses, les quals eren senyalades com a causants de totes les malvestats que afligien el poble (fins de la propagació de l'epidèmia colèrica que per aquell temps s'havia manifestat en alguns indrets d'Espanya), culminà a la nostra ciutat amb els vandàlics fets del 25 de juliol de 1835; i el convent de la Mercè sofí, com tots, els efectes de la considerada revolta i fou saquejat i desallotjat dels seus antiquíssims possessors, forçats a fugir i amagar-se per escapar de la fúria de les desfermades turbes. Segons tots els indicis, era prior d'aquest convent, en esdevenir els fets que generaren la sagnant gesta de la crema dels convents, el pare Joaquim Aramburo, elegit vicari en 1833.

Passats ja aquests vergonyosos fets, l'església de la Mercè esdevingué la parròquia de Sant Miquel, i l'edifici del convent fou destinat a Oficines de l'Amortització i a caserna de la Milícia Nacional i fins hi fou bastit un teatre per a subvenir, amb els seus guanys, a les despeses que el manteniment de la dita força armada ocasionava. També es pensà a establir-hi un casino militar, encara que sembla que aquesta idea no arribà a prosperar i fou abandonada amb motiu de la vinguda a Barcelona de la reial família.

Aleshores s'hi feren obres d'habilitació a fi de poder-hi allotjar degudament els reis. La porta que dóna a la placeta de la Mercè, que en aquell temps era la principal, fou refeta seguint l'antiga disposició, i al seu damunt fou col·locat un gran escut reial, de marbre blanc, i un balcó amb les xifres de la reina Isabel II. El Capità general hi transferí les seves habitacions i s'hi quedà definitivament en 1846, segons consta en una làpida que diu:

« En el año de 1846
reinando la señora Doña Isabel II
se habilitó este edificio
para palacio de los capitanes generales
de Cataluña
ejerciendo entonces tal empleo
el excmo. señor D. Manuel Breton. »

L'actual façana del passeig de Colom, que era aleshores el darrera de l'edifici, format per una paret de pedra nua on s'obrien les finestres de les cel·les, fou transformada en façana principal, tal com l'havíem coneguda abans de la restauració actual, si n'exceptuem un pont que unia l'edifici amb la muralla de mar i que, com és de suposar, va desaparèixer en ésser enderrocada aquesta. Per això foren construïts balcons i tribunes al pis principal. El cos central de la nova façana fou adornat amb vuit grans pilastres amb plafons de terracuita representant trofeus guerrers, i damunt la coronisa foren col·locats adequats coronaments, i també els bustos (obrats per Josep Bover) del duc de Gandia, del marquès de la Mina, del comte de Santa Clara, del marquès de Campo Sagrado, del duc de Bailèn i del comte de Gra, virreis i capitans generals que havien estat del Principat de Catalunya. Ara, amb motiu de la construcció de la nova i ben composta façana, aquests bustos han estat traslladats, amb gran encert, dins el pati del palau. Aquest pati, de 26'50 metres en quadro, que abans era el claustre de l'antic convent, voltat d'una galeria de 4 metres d'amplada sostinguda per una sèrie de belles columnes toscanes, monolítiques, de marbre del país, ha estat ara curosament i amorosament restaurat i constitueix sens dubte la part més important de l'antic edifici, ja que la resta, de gran austeritat arquitectònica, no presentava gran cosa digna d'esment i havia estat despullada de les notables pintures que, segons sembla, l'havien enriquida. Els bells arrambaders de 1'80 metres d'alçada, de rajoles vidriades, que antigament hi havia al voltant del pati, amb representacions figuratives dels misteris de la religió, de sants de l'Ordre mercenària i escenes de redempció de captius, dels quals havia des-

aparegut tot rastre, han estat ara refets inspirant-se en els elements trobats, tot adaptant-los a l'actual significació de l'edifici. Així, les escenes de caient religiós han estat substituïdes pels senyals heràldics dels principals priors de l'Ordre, primers possessors de l'edifici, i pels dels virreis i capitans generals de Catalunya de més bella anomenada. Ha estat tornada llur primitiva noblesa a les columnes, tan carregades de sutzures que fins el record de llur marmòria naturalesa s'havia esvaït; ha estat refeta la galeria superior i així mateix la balustrada final, que havia restat sense construir; i al bell mig del pati, com a record del sortidor de marbre que hi havia en temps dels frares i que un capità general, fa uns quants anys, manà treure com a mesura d'higiene, s'hi ha tornat a bastir una font coronada amb un bell obelisc en el basament del qual quatre targes, flanquejades de delfins de bronze, contenen, gravades, les quatre dates següents que, com es veurà, fan referència a altres tants moments històrics de la vida del palau: 1636, any en què, com hem dit abans, el Prior Fra Dalmases Serra emprengué l'edificació del nou convent, o sia l'actual edifici; 1844, data en què el general Breton el transformà en Capitanía General; el 13 de setembre de 1923, data la importància històrica general de la qual ens creiem rellevats de senyalar; i 1929, any en què ha estat realitzada l'actual reforma.

Molt encara resta per dir d'aquest edifici, ben digne d'una detallada monografia on fossin estudiades i valorades totes les belles coses que conté, tant en arquitectura i decoració general com en mobiliari, llànties, catifes, etc. Acabarem, però, aquesta modesta aportació nostra lloant la tasca de restauració i d'adaptació duta a terme per l'arquitecte senyor Adolf Florensa, pel decorador senyor Ramon Rigol i pel culte Coronel d'Enginyers senyor Pompeu Martí, director de les obres, i felicitant també el senyor Capità General, D. Emili Barrera, pel bon encert tingut en confiar-se a tècnics tan experts.

EUSEBI BUSQUETS

BIBLIOGRAFIA. — F. Carreras i Candi: *Geografía General de Catalunya*. (Vol. II). — G. Barraquer i Roviraltà: *Las Casas de religiosos en Cataluña durante el primer tercio del siglo XIX*. (Vol. II. Cap novè). — Idem. id.: *Los religiosos en Cataluña*. (Vol. I. Cap. XI). — A. A. Pi i Arimon: *Barcelona Antigua y Moderna*, etc.

Notes i Comentaris

La Junta General del Foment de les Arts Decoratives. El dia 28 de novembre de l'any que acaba de finir, aquesta entitat celebrà la seva Junta General reglamentària. Amb aquesta avinentesa va manifestar-se una vegada més l'entusiasme que anima la majoria dels seus associats per tot allò que fa referència a la vida i a la prosperitat del *Foment de les Arts Decoratives*, el qual, degut al forçós trasllat que, per les circumstàncies de tots prou conegudes, s'ha vist obligat a realitzar del seu estatge social, ha estat forçat a fer despeses i a contreure compromisos que, com és costum en aquesta entitat, cal complir el més aviat possible. En donar compte el senyor Tresorer dels importants donatius fets amb aquest fi pels senyors Vilaró i Valls i Santiago Marco, les proves de desinterès i d'amor al *Foment* van manifestar-se espontànies amb un seguit d'apreciables oferiments i donatius. Entre aquests cal esmentar els dels senyors Perfecte Llosà, Ramon Tobella, Xavier Corberó i Lluís Bru, i també les ofertes pecuniàries fetes pels senyors Biosca, Hernández, Sabaté Jaumà i altres, encara, que fan preveure un fort èxit, car la llista va augmentant diàriament amb noves inscripcions.

El Consell Directiu podem dir que fou reelegit en la seva totalitat (prova evident de la confiança a què s'ha fet creditor) si exceptuem el senyor Lluís Rigalt, que per les seves moltes ocupacions no podia continuar actuant com havia fet fins ara, amb l'aprovació de tots, i que fou substituït, amb remarcable encert, pel senyor Bartomeu Llongueras.

En el discurs resum de l'acte que el senyor President va pronunciar, va tenir la gentilesa de dedicar unes paraules d'encoratjament i elogi a ARTS I BELLS OFICIS i al seu director, senyor Eusebi Busquets, de les quals procurarem fer-nos dignes i que ens cal agrair d'una manera especial.

Conferentia Club. El curs de tardor d'aquesta important entitat ha estat de gran interès, sobretot per als arqueòlegs, ja que la majoria de conferències han estat confiades a notables professors dedicats a aquests apassionants estudis que amb llurs recerques i descobriments cada dia van eixamplant més els dominis de la història. La inaugural del curs fou confiada al professor Pietro Romanelli i versà sobre les excavacions italianes a Tripolitània. Fou una dissertació molt erudita que donà clara idea de la importància dels monuments tornats

a la llum (edificis, mosaics, belles estàtues molt ben conservades, etc.). La de Gabriel Welter fou dedicada a estudiar la història de l'Arqueologia, i Marius Meunier ens presentà la interessant figura del gran escultor Rodin.

La darrera conferència d'aquest interessant cicle de tardor va tenir lloc a la sala d'actes del Círcol Equestre i va anar a càrrec del professor rus Giovanni Stepanow, qui féu una molt aciençada descripció de les escoles de pintura gregues i de llur influència damunt la pintura romana, la qual, segons sembla, no féu sinó reproduir-les o copiar-les. Fou molt interessant constatar com ja els pintors grecs, des d'Apol·lodor ençà, coneixien la perspectiva, el clarobscur i les relacions i valors de les colors. Finalitzà la seva sàvia i fervorosa oració amb uns càlids elogis de les arts i la cultura atenènques, que cinc cents anys abans de J. C. assoliren ja una perfecció que encara avui ens admira i que mai ningú no ha arribat a ultrapassar.

La III Exposició d'Art del Penedès.

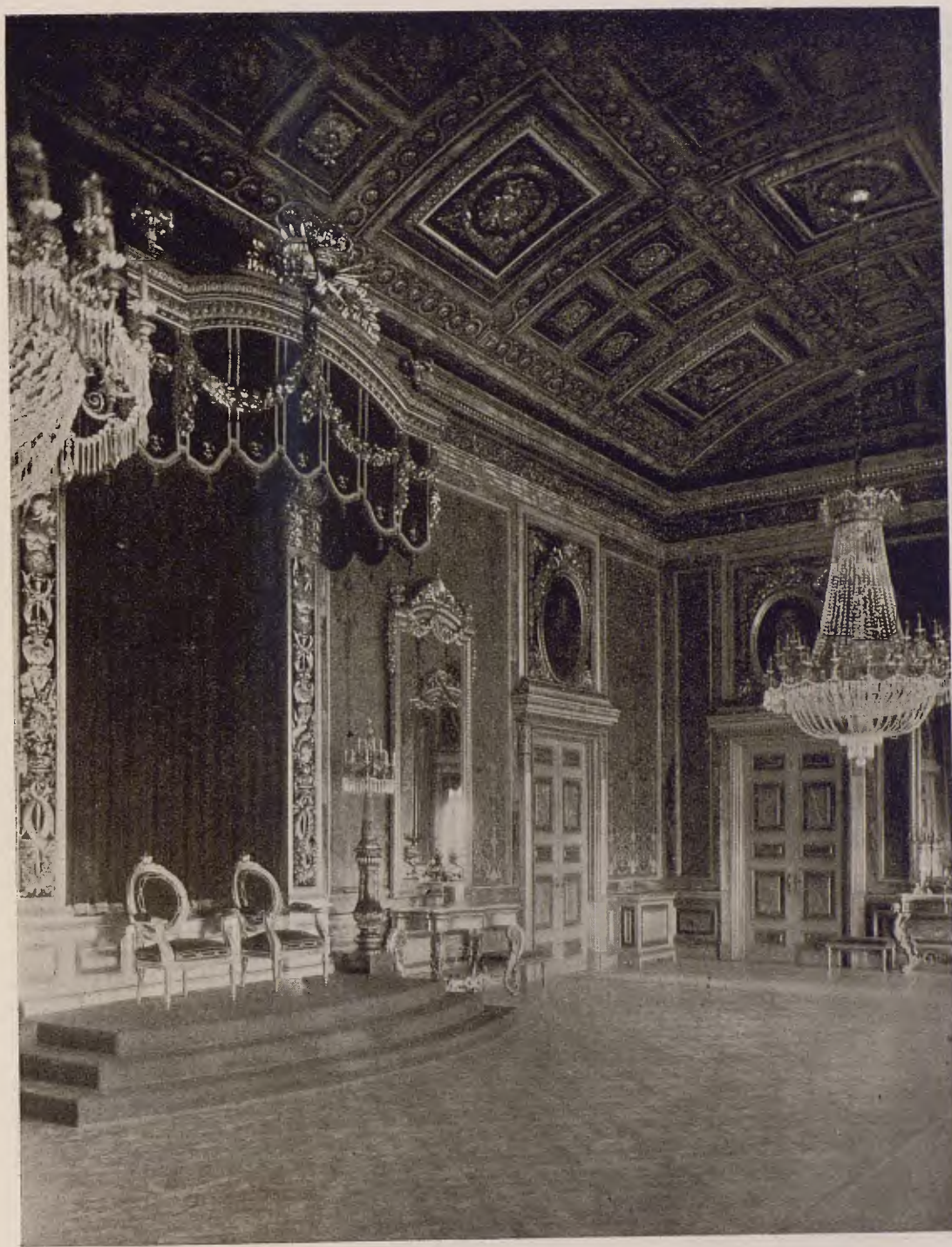
Fou celebrada el mes de desembre proppassat a Vilanova, a la casa de l'Ateneu Vilanoví, i fou sens dubte la més important i completa de totes les celebrades fins ara. Tal vegada fóra convenient que la premsa barcelonina s'ocupés amb més amor i detenció d'aquests esdeveniments que, encara que no tinguin lloc a la capital, marquen un progrés en el millorament de la cultura i dels costums de la nostra terra, molt més transcendent que molts actes que s'escau celebrar a Barcelona, d'una importància ben relativa i que són anunciats a so de bombo i platerets. Aquestes poderoses empreses periodístiques que consagren pàgines senceres a les descripcions ditiràmiques de les festes esportives, a les quals destinen reporters especialitzats, no en poden tenir un de prou expert, apte i atent a les coses de l'esperit, ni hi poden consagrar més enllà d'una gasetilla, o, a tot estirar, mitja columna del diari, i encara això sols de tant en tant, quan no es pot per menys o es tracta d'extravagàncies. Per a esdeveniments com aquest de la III Exposició d'Art del Penedès, amb una senzilla nota ja n'hi ha prou, i encara moltes vegades cal la gasetilla suplicada perquè arribi a coneixement de la massa del públic la seva celebració. I això en una ciutat com la nostra on qualsevol botiguer, així que té un recambró, un soterrani o unes golfes dels quals no sap què fer, ho dedica a sala d'exposicions d'art. Oi que és ben original?

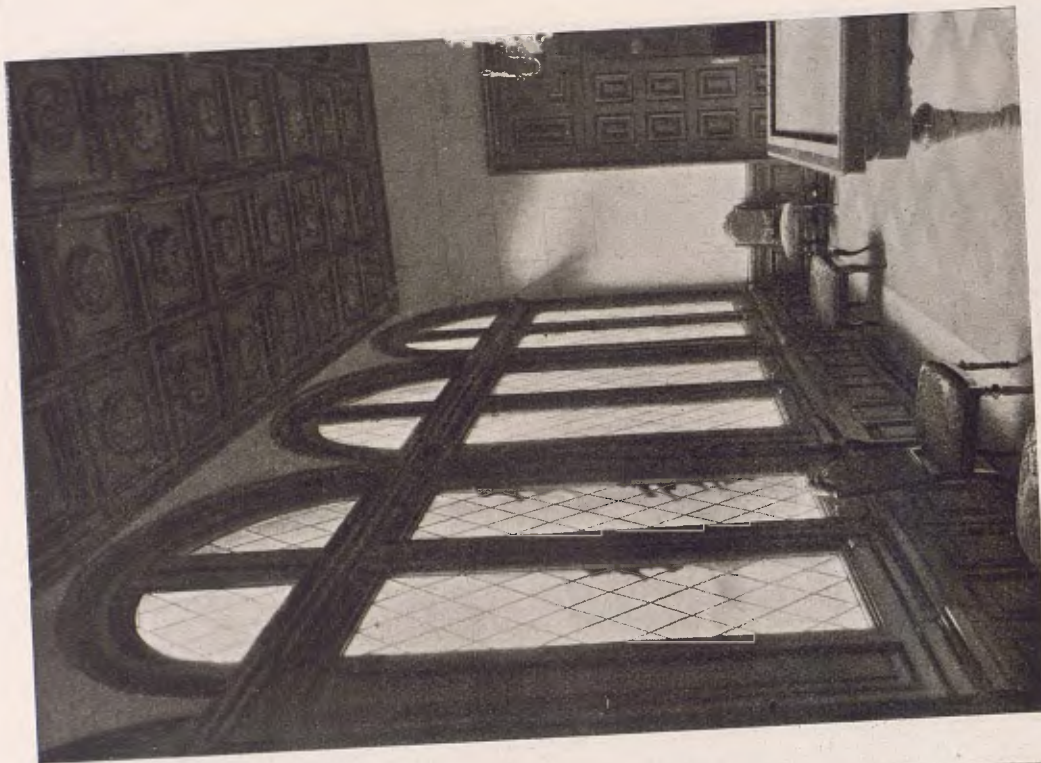
Façana de la Capitanía General. A. Florensa, arquitecte

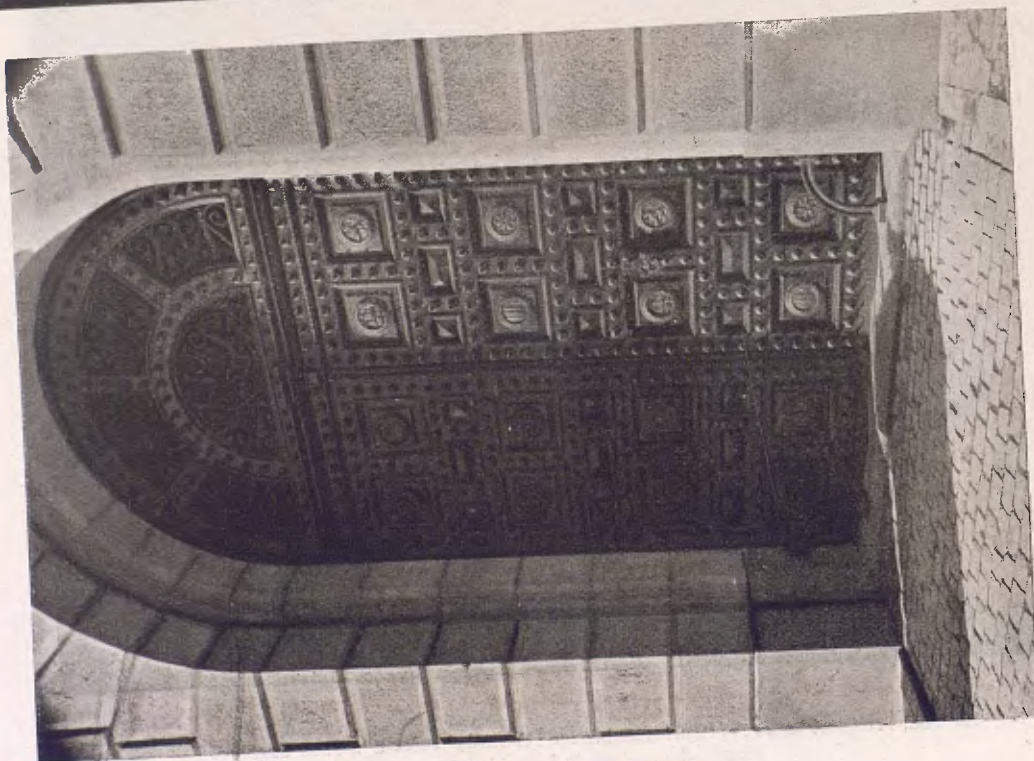
Pati amb la font nova i els arrambaders de rajoles vidriades.

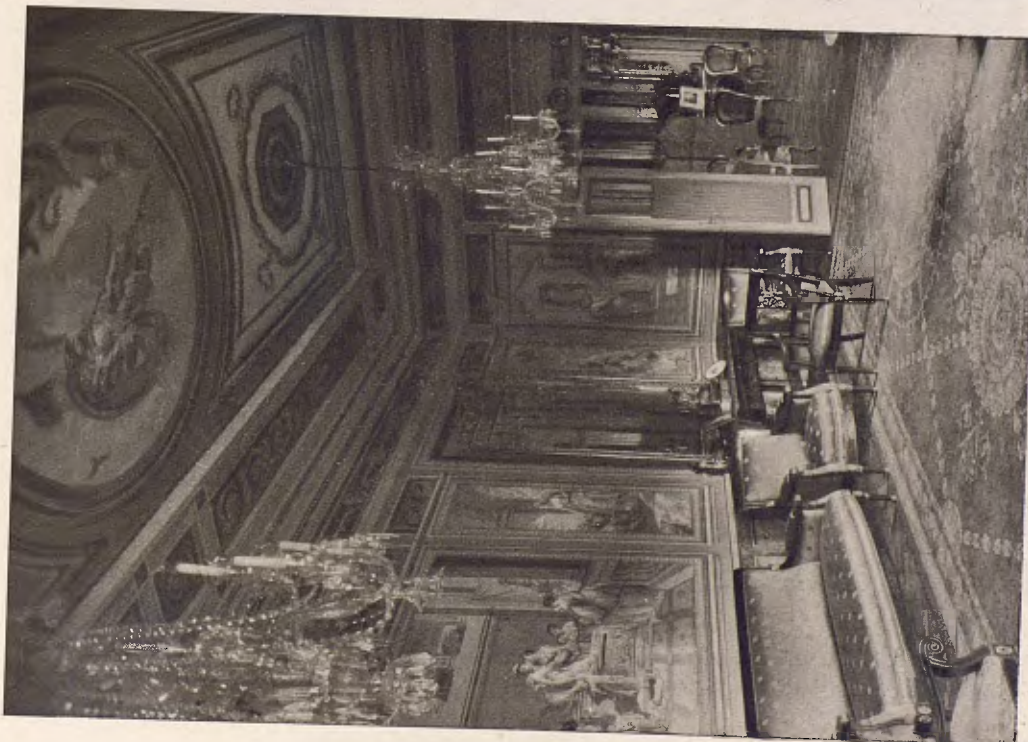
Sala del Tron amb les grans llànties de bronze i cristall obrades a la Casa Corberó.
Pintura decorativa de Vilaró i Valls.

Galeria. Fusteria i enteixinat de Roure, obra de R. Llardent.

Porta Principal. Obra de fusteria de Fill de D. Moncanut i aplicacions i claus de bronze de P. Corberó.

Sales de conversa. Pintura decorativa de *Vilàro i Valls*. Moblament antic completat amb reproduccions.

Escala d'Hono., de marbre, i el gran finestral amb la vitralla de *Lluís Rigalt*.

Lluís Rigall. Gran vitralla de l'Escala d'Honor

FRANCESC CASAS

FUSTERIA
EBENISTERIA
PARQUETS

Estudis : Projectes i Pressupostos

Barcelona

Diputació, 119 i 121 ~ Telèf. 32504

Tallers de Serralleria

**MANUEL
SARRIAS**

Treballs artístics i
d'obres

Tallers i Despatx:
Bolivar, 20-22
i Agramunt, 9
Sant Gervasi
Telèf. 70005

Sucursal:
Passatge Forasté, 4
(Avinguda del Tibidabo)
BARCELONA

MATERIALS A BONS PREUS PER
A ARTISTES, ENGINYERS
I ARQUITECTES

CASA MIQUEL HORTA
AVINYÓ, 7 TELÈFON 14993

Domassos,

velluts, tapisseries,

pantalles, cortinatges,

cretones, catifes i tapissos.

RODRÍGUEZ GERMANS

Rambla de Catalunya, 12 - BARCELONA

Casa a Madrid: Carrera de Sant Jeroni, 34

**Tapisseria de
Perfecte Llosà**

Especialitat en sillons forrats
de pell i Transparents opacs
per a suprimir els porticons
S'entapissen parets i tota me-
na de cadiratges i Confecció
i de cortinatges i fundes i i

Barcelona
Balmes, 128 :: Tel. 73434
(tocant a Rosselló)

EXPOSICIÓ I VENDA:

RAMBLA DE CATALUNYA, 105

OBRADORS I DESPATX:

ARIBAU, 103

FUNDICIÓ:

CASANOVA, 132

TELÈFON 71372

La Pinacoteca

de Gaspar Esmatjes

*Marc
Gravats*

*Sala
d'Exposicions*

Barcelona
Passeig de Gràcia, 34

J.S.
DIBUIXOS
i FOTOGRAFIES, APLICATS A PROPAGANDA MODERNA. 413
CÓRSEGA, 413
BARCELONA

CASA PETIT
R. GAUSSET
ESTUCADOR

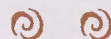
Rocafort, 108
Telèfon 30966
BARCELONA

⊙ ⊙
TALLER MECÀNIC DE FUSTERIA

RAVENTÓS

Construccions d'Obres de
totes classes : Especialitat
en Altars, Oratoris i
capses Yoghourt

Rocafort, 151 - Barcelona - Telèfon 33416

XUMETRA, S. A. ~ CERÀMICA EN GENERAL

Bruch, 56 ~ Telèfon 11918

Sucursal: Sant Andreu, 299

PINTORS DECORADORS

VILARÓ I VALLS

Corts, 604 ~ Barcelona

Publicacions del

"FOMENT DE LES ARTS DECORATIVES"

Per la bellesa de la Llar humil

Recull d'orientacions

Obra profusament il·lustrada amb 50 làmines en negre i en colors.

Alçats i plantes d'edificis, conjunts de decoració interior, moblament, etc.

Preu: 18 pessetes

PARQUETS I DECORACIO ~ BASTUS QUERALTO I C^{IA}

SANTA ELENA, 4 i 6

BARCELONA

TELÈFON 16143

PUBLICACIONS DEL
"FOMENT DE LES ARTS DECORATIVES"

ANUARI

AQUESTA INTERESSANT PUBLICACIÓ, QUE COMENÇÀ A PUBLICAR-SE L'ANY 1919, OBTINGUÉ, DES DE BON PRINCIPI, LA MÉS BONA ACOLLIDA ENTRE ELS NOSTRES ARTISTES I AFICIONATS
ANY 1924-1925 - VOLUM DOBLE 40 PTES.

GUIA DE LES ARTS I BELLS OFICIS

Antiguitats

ESCLASANS VDA. TRIUS, MARIA; Pietat, 10

Ceràmica

VICENS, CASIMIR; Tallers, 72. Tel. 15644

Construcció i decoració

MOYA, J.; Aragó, 184 Tel. 73852

Constructors d'obres

AGUSTÍ, JAUME; Aragó, 222, ent. Tel. 11966
 SOLE PAMIES, JOAN; (Sans) Valladolid, 11. Tel. 32261
 TORRES, ANTONI; Diputació, 290, ent. Tel. 18097

Decoradors

BUSQUETS, EUSEBI; Aragó, 334; 3., 1.

Decoradors d'interiors

COSP, VDA DE PERE; Rosselló, 231. Tel. 73574

Dibuix i pintura (Efectes de)

GUARDIOLA, Y. Suc. Frigola i Queralt; València, 199
 HORTA, CASA MIQUEL; Avinyó, 7. Tel. 14993
 TEXIDOR, VDA. D'E.; Ronda S. Pere, 16. Tel. 11623

Dibuixants

BUSQUETS, EUSEBI; Aragó, 334, 3., 1.
 SABATÉ JAUMÀ, PAU; Aribau, 67

Ebenistes

CAMPAÑA, JOAQUIM; Córsega, 561
 FRANCOLÍ, JOAN; Vallhonrat, 30. Tel. 34749
 LINARES, A.; Riera Alta, 21. Tel. 15353
 RIBAS, VDA DE JOSEP; C. de Cent, 329. Tel. 14657

Electricistes

FRANCH, JOSEP; Corts, 682. Tel. 16621

Escultors decoradors

HERNÁNDEZ VILA, PERE; Pl. St. Felip Neri, 4

Escultura religiosa

RIUS, CLAUDI; Rosselló, 195. Tel. 74201

Estucadors

CASA PETIT-RAMON GAUSSET; Rocafort, 108. Tel. 30966

Fotògrafs

AREÑAS, RAFAEL; Corts, 670. Tel. 11657

Fotògrafs industrials

SALA CAMPAS, JOSEP; Córsega, 413, ent. 2.

Fotogravadors

ESTEVE FELIU, FRANCESC; Via Laietana, 15 Tel. 17069

Fusteries

MONCANUT, FILL DE D.; Paris, 125. Tel. 70966
 NIUBÓ I CIA., BALTASAR; Pge. Forasté, 17. Tel. 72553

Fusteries mecàniques

BIOSCA, PERE; Sant Gervasi, 103. Tel. 74714
 MANA, JOAN; C. de Cent, 63. Tel. 30633
 RUIZ, JOAN (Successor de Calonja); Roger de Flor, 141

Galeries d'art

SALA PARÉS (ESTABLIMENTS MARAGALL) Petritxol, 5
 Tel. 14665

Galvanoplàstia

ROCA GERMANS, S. L.; Corts, 462. Tel. 31826

Guixaires adornistes

AVILA, JACINT; Passeig St Joan, 73. Tel. 75071
 CASASÚS, JOSEP; C. de Cent, 474. Tel. 53712
 COLL, PERE; Corts, 473. Tel. 31673

Impremtes

TOBELLÀ, RAMON; Carme, 18. Tel. 19634

Joiers

SUNYER, RAMON, Granvia, 660. Tel. 11247

Lacadors

SARSANEDAS, RAMON; Amàlia, 31, pral. Tel. 16993

Làmpares

BIOSCA I BOTÉY; Rbla. Catalunya, 129. Tel. 73536
 CORBERÓ, PERE; Aribau, 103, taller. Tel. 71372

Llibreries d'art

MARTÍNEZ PÉREZ, C.; Banys Nous, 5. Tel. 20542

Metallistes

BIOSCA I BOTÉY, Rbla. Catalunya, 129. Tel. 73536
 BOLIBAR, SANTIAGO; Rbla. Catalunya, 43. Tel. 19543
 CORBERÓ, PERE; Aribau, 103, taller. Tel. 71372
 DOMÈNECH, OCTAVI; Tallers, 45. Tel. 16306

Mobles i decoració

CASAS, LORENC; Galileu, 50-51-53. Tel. 30537
 PARCERISAS I CIA.; E. Granados, 90. Tel. 72573
 PRAT, JOSEP; Ferlandina, 67. Tel. 18286

Motlures, marcs i miralls

GASPAR, JOAN (Casa Benitez); Consell de Cent, 323
 Tel. 12064

Papers pintats

GIRONA, JOSEP; Corts, 661, Tel. 53536
 GUASCH, FILL DE JOSEP; Rauric, 8. Tel. 10686

Parquets i decoració

BASTÚS, QUERALTÓ I CIA.; Sta. Elena, 6 Tel. 16813

Pintors decoradors

CASALS PEYPOCH, JOSEP; Roger de Flor, 164, taller
 PASCUAL, PERE; Mallorca, 255, Tel. 70702
 VILARÓ I VALLS; Corts, 604. Tel. 10283

Pintors escenògrafs

ALARMA TASTÀS, SALVADOR; Vergara, 3, 3., 1.
 ESCENOGRAFIA BATLLE I AMIGO; Borrell, 210

Projectes de mobles i decoració

BARÓ, CARLES M.ª; (S. G.) Musitu, 1.

Propaganda (Articles per a)

BASA I PAGÈS; Calàbria, 66. Tel. 33368

Retaules, daurats i policromia

SABATÉ PASTOR, BONAVENTURA; Aragó, 187

Serralleria

SARRIAS, MANUEL; (S. G.) Bolívar, 22. Tel. 70005

Tapissers

LABORDA, EUGENI; Rbla. Catalunya, 45. Tel. 12395
 LLOSÀ, PERFECTE; Balmes, 128. Tel. 73434

Tapissos i catifes

AYMAT, TOMÁS; Carrer d'en Villà, ST. CUGAT DEL
 VALLÈS, Tel. 20

Teixits per a mobles i decoració

TRONC, ALBERT; Rbla. Catalunya, 32. Tel. 17476

Vidres plans

GARCIA SIMÓN, V.; Rbla. Catalunya, 29. Tel. 15677

556a

FUMISTERIA CANALERA

CUINES FIXES POR
TÀTILS CENTRALS
IESPECIALS TERMOC
SIFONS CALEFAC
CIONES ESCALFA
PANXES ESTUFES
SALAMANDRES

FÀBRICA: DIPUTACIÓ, 415-423 i SICÍLIA, 226-232 Telèf 50723
DIPOÏT: HOSPITAL, 87-Telèf 17091. BARCELONA

UNA TASSA DE XOCOLATA
AMATLLER
ÉS EL DESDEJUNI
MÉS NUTRITIU I AGRADABLE